

๕

(1942-2017)

ธนาคารแห่งประเทศไทย  
BANK OF THAILAND

# รายงานแนวโน้มธุรกิจภาคเหนือ

NORTHERN REGION  
BUSINESS OUTLOOK REPORT

ไตรมาสที่ 2 ปี 2561



ธนาคารแห่งประเทศไทย  
สำนักงานภาคเหนือ

## สรุปภาวะธุรกิจภาคเหนือ ไตรมาส 2 ปี 2561 และแนวโน้มไตรมาส 3 ปี 2561

### ภาพรวมธุรกิจภาคเหนือไตรมาส 2 ปี 2561

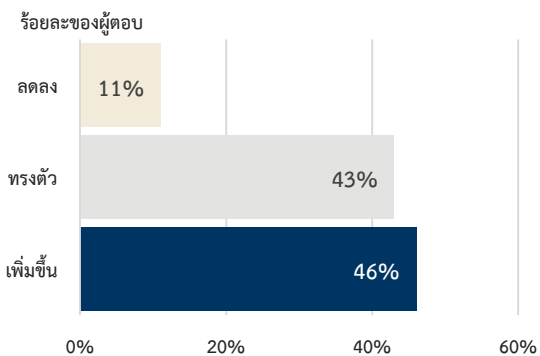
ภาวะธุรกิจขยายตัวดีในภาคการส่งออกและท่องเที่ยว โดยอุตสาหกรรมผลิตเพื่อส่งออกส่วนใหญ่ขยายตัวดีต่อเนื่องตามการขยายตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะกลุ่มชิ้นส่วนที่ใช้ในรถยนต์ ส่งผลให้มีการลงทุนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มสายการผลิต ด้านธุรกิจท่องเที่ยวขยายตัวดีจากนักท่องเที่ยวจีนเป็นสำคัญ ส่งผลให้การใช้จ่ายในกลุ่มสินค้าที่เกี่ยวข้องเนื่องกับโรงแรมและร้านอาหารขยายตัวดี ขณะที่ยอดขายสินค้าอุปโภคบริโภคอื่นๆ ขยายตัวเล็กน้อยจากบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และการทำโปรโมชั่นด้านราคาเป็นสำคัญ แต่กำลังซื้อโดยรวมยังไม่เข้มแข็งโดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรสำหรับภาคอสังหาริมทรัพย์โดยรวมยังซบเซา แม้ว่าจะมีความต้องการซื้อบ้านและคอนโดมิเนียมจากชาวจีนจำนวนหนึ่ง แต่ยังมีอุปทานคงเหลือจำนวนมาก ผู้ประกอบการบางรายปรับลดราคาลงมากเพื่อเร่งปิดโครงการ และส่วนใหญ่ชะลอการลงทุนใหม่ เช่นเดียวกับธุรกิจจำหน่ายวัสดุก่อสร้างและรับเหมาโครงการภาครัฐขนาดใหญ่ที่ชะลอการลงทุนออกไปก่อน เนื่องจากได้รับผลกระทบจาก พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

ภาพรวมแม้เศรษฐกิจโดยรวมขยายตัวดีจากปัจจัยต่างประเทศเป็นสำคัญ แต่ปัจจัยในประเทศ โดยเฉพาะกำลังซื้อของประชาชนโดยรวมยังไม่เข้มแข็ง

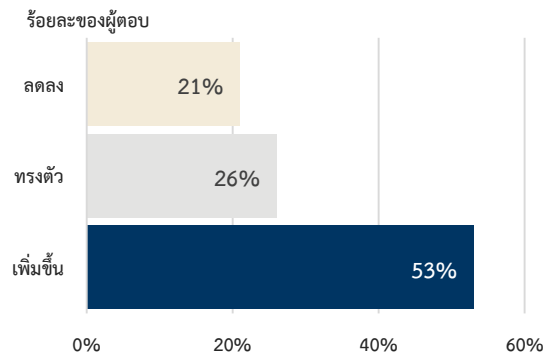
### แนวโน้มธุรกิจภาคเหนือไตรมาส 3 ปี 2561

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่คาดว่า ธุรกิจจะขยายตัวดีต่อเนื่อง โดยกระจุกตัวในการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในยานยนต์ขยายตัวตามการเติบโตของตลาดรถยนต์ต่างประเทศ รวมถึงชิ้นส่วนอื่นๆ เช่น เซ็นเซอร์ และเลนส์กล้อง ที่มีแนวโน้มขยายตัวได้ในระยะถัดไป ทางด้านธุรกิจท่องเที่ยวยังขยายตัวดีจากนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางมาเชียงใหม่อย่างต่อเนื่อง และการจัดประชุมสัมมนาของทั้งภาครัฐและเอกชน แต่ยังคงติดตามผลกระทบจากการปิดกิจการของผู้ประกอบกิจการห้องพักรายย่อยที่ไม่มีใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม สำหรับธุรกิจจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคมีแนวโน้มขยายตัวจากกำลังซื้อของประชาชนที่อาจปรับดีขึ้นจากราคาข้าวเปลือกเจ้า ส่วนยอดขายรถยนต์มีแนวโน้มขยายตัวจากการเติบโตของธุรกิจขนส่ง โดยเฉพาะในภาคเหนือตอนล่าง ด้านการลงทุนภาคเอกชนยังคงขยายตัวในธุรกิจการผลิตเพื่อส่งออกเป็นสำคัญ ส่วนธุรกิจอสังหาริมทรัพย์มีการลงทุนจำกัดเฉพาะบางโครงการ เช่น ที่อยู่อาศัยแนวสูงเพื่อรองรับความต้องการซื้อคอนโดมิเนียมของชาวจีนเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการส่วนใหญ่คาดว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้นในไตรมาส 3 ปี 2561 เทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน

ความเชื่อมั่นทางธุรกิจในอีก 12 เดือนข้างหน้า



แนวโน้มรายได้ในไตรมาส 3 ปี 2561



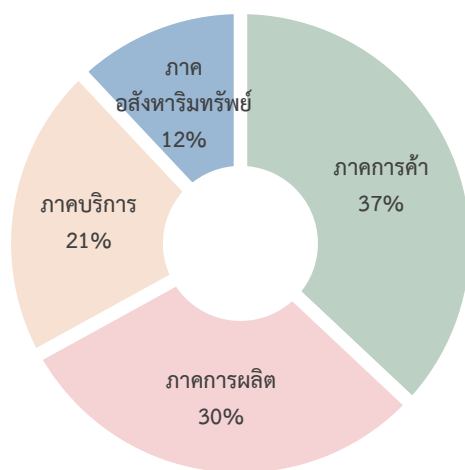
ภาพรวมเศรษฐกิจและแนวโน้มจากมุมมองของผู้ประกอบการ

	ไตรมาส 2/2561	ไตรมาส 3/2561
ภาคเหนือ	○○○○●○○	○○○○●○○
ภาคการค้า	○○○○●○○	○○○○●○○
ภาคการผลิต	○○○○●○○	○○○○●○○
ภาคบริการ	○○○○●○○	○○○○●○○
ภาคอสังหาริมทรัพย์	○○○●○○○	○○○○●○○

เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันปีก่อน

- หดตัวมาก ●
- หดตัวเล็กน้อย ●
- ทรงตัว ●
- ขยายตัวเล็กน้อย ●
- ขยายตัวมาก ●

สัดส่วนธุรกิจที่เข้าร่วมโครงการ BLP ไตรมาส 2 ปี 2561



หมายเหตุ: ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นผู้ประกอบการธุรกิจในสาขาต่างๆ ทั่วภาคเหนือในไตรมาส 2 ปี 2561 จำนวน 43 ราย

## การผลิตเพื่อส่งออก: ขยายตัวดีในหลายกลุ่มสินค้า โดยเฉพาะชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในรถยนต์

ไตรมาส 2 ปี 2561 อุตสาหกรรมผลิตเพื่อส่งออกขยายตัวดีต่อเนื่องตามเศรษฐกิจประเทศคู่ค้า โดยมีคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้นในกลุ่มชิ้นส่วนที่ใช้ในรถยนต์เป็นสำคัญ เช่น ชิ้นส่วนที่เป็นสวิทช์หรือสัญญาณเตือนในรถยนต์จากการขยายตลาดไปยังกลุ่มรถยนต์เชิงพาณิชย์ และรถ Big Bike นอกจากนี้ ชิ้นส่วนประเภท Semiconductor ที่ใช้ในเครื่องปรับอากาศขยายตัวดีจากความต้องการของตลาดจีน ขณะที่ยอดส่งออกธุรกิจผลิตผลไม้แปรรูปบางชนิดลดลง เช่น ลิ้นจี่กระป๋อง เนื่องจากผลผลิตบางส่วนเสียหายจากฝนตกชุกในช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิต ส่วนผลิตภัณฑ์จากกระดาษสาและไม้มะม่วงส่งออกลดลง เนื่องจากขาดแคลนวัตถุดิบผลิตภัณฑ์เซรามิกส่งออกลดลง เนื่องจากลูกค้ายังมีสต็อกคงค้างอยู่มาก อย่างไรก็ตาม แม้ธุรกิจส่วนใหญ่ผลิตและส่งออกได้มากขึ้น แต่ไม่ส่งผลให้การจ้างงานเพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งเนื่องจากโรงงานหลายแห่งมีการนำเข้าเครื่องจักรมาทดแทนแรงงานในช่วงก่อนหน้า

แนวโน้มไตรมาส 3 ปี 2561 คาดว่าอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ยังขยายตัวต่อเนื่อง โดยเฉพาะชิ้นส่วนในยานยนต์ เช่น เซ็นเซอร์ และเลนส์กล้อง ตามทิศทางเติบโตของตลาดรถยนต์ต่างประเทศ อีกทั้ง ธุรกิจผลิตอาหาร และสินค้าहतอุตสาหกรรมที่มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการผลิต และเน้นกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม คาดว่าขยายตัวดีเช่นกัน ทำให้ธุรกิจมีแผนลงทุนเพิ่มขึ้น ทั้งขยายหรือเพิ่มสายการผลิตหรือลงทุนเครื่องจักรใหม่

### เจาะลึกด้านการผลิตเพื่อส่งออก:

- อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ในกลุ่มสินค้าที่ทำการผลิตมาระยะเวลานานและจุดแข็งความได้เปรียบด้านค่าแรง เช่น ระบบไฟฟลชสำหรับกล้องถ่ายรูป เริ่มปรับตัวโดยโอนย้ายสายการผลิตไปยังบริษัทในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เวียดนาม ส่วนการผลิตชิ้นส่วนที่ใช้ใน Smartphone ลดลงจากยอดขาย iPhone ที่ไม่ได้ตามเป้า ทำให้ธุรกิจปรับตัวโดยลดจำนวนแรงงานรายวันลง และจ้าง Outsource แทน เพื่อลดค่าใช้จ่าย

- ธุรกิจที่ผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ส่งออกให้บริษัทแม่ญี่ปุ่น มีความกังวลเรื่องการจัดทำเอกสารที่คู่สัญญาทำธุรกรรมระหว่างกัน โดยกำหนดราคาซื้อ-ขายสินค้าที่แตกต่างไปจากราคาตลาด (Transfer Pricing Document) ที่มีผลบังคับใช้สำหรับการจัดทำงบการเงินปี 2561 ซึ่งเป็นการเพิ่มต้นทุนให้บริษัทต้องจ้างผู้ชำนาญการด้านบัญชีมาดำเนินการ

## การท่องเที่ยว: ขยายตัวดี จากนักท่องเที่ยวจีน และการจัดประชุมสัมมนา ธุรกิจโรงแรมมีการแข่งขันสูง

ไตรมาส 2 ปี 2561 ธุรกิจท่องเที่ยวขยายตัวดีภาคเหนือตอนบนได้รับอานิสงส์จากนักท่องเที่ยวจีนที่ยังคงเดินทางเข้ามามาก แต่ธุรกิจโรงแรมประสบปัญหาการแข่งขันสูงขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มโรงแรมระดับ 2-3 ดาว ขณะที่กลุ่มโรงแรม 5 ดาว มีอัตราเข้าพักอยู่ในระดับสูง จากนักท่องเที่ยวยุโรปและจีน รวมถึงการจัดประชุมสัมมนาทั้งไทยและต่างประเทศต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (Incentive Tour) จากจีน อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบกิจการท่องเที่ยวรายย่อย ทั้งเกสต์เฮาส์ โฮสเทล และโฮมสเตย์ ที่ไม่มีใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม ถูกกีดกันจากการแข่งขันทำให้บางส่วนต้องปิดกิจการ (รายละเอียดใน เจาะลึกด้านการท่องเที่ยว)

สำหรับธุรกิจโรงแรมในภาคเหนือตอนล่าง ได้รับอานิสงส์จากการจัดประชุมสัมมนาของภาครัฐและเอกชนภายในประเทศเป็นหลัก ขณะที่มาตรการสนับสนุนท่องเที่ยวเมืองรองยังไม่ปรากฏผลอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ในบางจังหวัดมีการปรับตัวของธุรกิจ เพื่อรองรับรูปแบบและสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนไปตามโครงสร้างนักท่องเที่ยวที่กลุ่ม FIT มีสัดส่วนมากขึ้น กลุ่มกรุ๊ปทัวร์ลดลง โดยให้บริการรถเช่าและบริการ One day trip มากขึ้น

แนวโน้มไตรมาส 3 ปี 2561 คาดว่า ธุรกิจท่องเที่ยวยังขยายตัวดีต่อเนื่อง จากนักท่องเที่ยวจีนที่ยังคงเดินทางมาภาคเหนือตอนบนอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการจัดประชุมสัมมนาภาครัฐที่เร่งจัดก่อนสิ้นปีงบประมาณ รวมถึงมาตรการผลักดันให้ จ.พิษณุโลกเป็น MICE City แต่ยังคงติดตามผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปิดกิจการของผู้

ประกอบกิจการห้องพักรายย่อยที่ไม่มีใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม

#### เจาะลึกด้านการท่องเที่ยว:

มีเหตุการณ์สำคัญในประเทศที่กระทบการท่องเที่ยวในภาคเหนือ ได้แก่

- กระแสการท่องเที่ยวตามสถานที่ในละคร กล่าวคือ ในช่วงเทศกาลสงกรานต์จำนวนนักท่องเที่ยวคนไทยที่มาจากเหนือลดลงบ้างจากกระแสละคร ในขณะที่เดียวกันนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปอยุธยาเพิ่มขึ้น สะท้อนจากยอดซื้อบัตรเข้าชมวัดไชยวัฒนารามจากเดิม 500 คนต่อวัน เพิ่มเป็น 20,000 คนต่อวัน
- จากกรณีที่เกิดการห้องพักรายย่อย (เกสต์เฮาส์ โฮสเทล โฮมสเตย์) ที่ไม่มีใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม ตาม พ.ร.บ.โรงแรม พ.ศ.2547 ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่กว่า 20 แห่งถูกสั่งปิดกิจการในช่วงเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน 2561 เนื่องจากผู้ประกอบการไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดสำคัญตาม พ.ร.บ.โรงแรม พ.ศ.2547 และกฎหมายอื่น ได้แก่ พ.ร.บ.ผังเมือง พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นเพราะสถานประกอบการเหล่านี้ ก่อสร้างก่อนปี พ.ร.บ.โรงแรมฯ ใช้บังคับ

**การบริโภคภาคเอกชน: ขยายตัวเล็กน้อยทั้งยอดขายสินค้าอุปโภคบริโภคและสินค้าคงทน แต่กำลังซื้อจากรฐานรากยังไม่เข้มแข็ง**

ไตรมาส 2 ปี 2561 ยอดขายสินค้าอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากการทำโปรโมชั่นด้านราคา และได้รับผลดีจากการท่องเที่ยว โดยสินค้ากลุ่มโรงแรมและจัดเลี้ยงมียอดขายสูงกว่าสินค้าประเภทอื่นๆ ทั้งนี้ กำลังซื้อของภาคเหนือ โดยเฉพาะภาคเหนือตอนล่างซึ่งพึ่งพิงครัวเรือนเกษตรยังไม่เข้มแข็ง เนื่องจากราคาสินค้าเกษตรหลายชนิดปรับตัวลง เช่น อ้อย สับปะรด และกระเทียม แม้ราคาข้าวเปลือกเจ้าปรับตัวขึ้น แต่ส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรน้อย เนื่องจาก (1) ราคาข้าวที่ปรับเพิ่มขึ้นมากเป็นช่วงปลายฤดูการผลิตข้าว (2) ฝนตกชุกในพื้นที่ทำให้ข้าวมีความชื้นสูง (เฉลี่ยมีความชื้นประมาณ 25-30%) จึงถูกลดทอนราคาตามสัดส่วนความชื้น อีกทั้งเกษตรกรยังคง

มีหนี้สินจากผลกระทบของภัยแล้งและราคาที่ตกต่ำในช่วงก่อนหน้า

สำหรับยอดขายรถยนต์เพิ่มขึ้น แต่กระจุกตัวเฉพาะในกลุ่มลูกค้ากลุ่มธุรกิจโลจิสติกส์ และกลุ่มที่ทำการค้าขายรายเล็ก และการทำโปรโมชั่นส่งเสริมการขาย เช่น ยกเว้นเงินดาวน์ และผ่อนระยะยาวสูงสุดถึง 8 ปี นอกจากนี้ไม่ปรากฏว่าผู้ซื้อรถตามโครงการรถคันแรกซื้อรถใหม่เพิ่มหรือเปลี่ยนรถอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ยอดขายรถจักรยานยนต์อยู่ในเกณฑ์ทรงตัว อย่างไรก็ตามความสามารถในการผ่อนชำระของผู้บริโภคยังคงลดลงเป็นปัจจัยฉุดรั้งต่อการเติบโต สะท้อนจากอัตราการปฏิเสธสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ของสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น

**แนวโน้มไตรมาส 3 ปี 2561 คาดว่าการบริโภคภาคเอกชนมีแนวโน้มขยายตัวเล็กน้อย** จากกำลังซื้อครัวเรือนเกษตรบางกลุ่มที่ทยอยปรับตัวขึ้นตามราคาสินค้าเกษตรสำคัญ โดยเฉพาะข้าวเปลือกเจ้าซึ่งมีแนวโน้มปรับตัวขึ้นตามความต้องการของต่างประเทศที่ต่อเนื่อง ยอดขายสินค้าอุปโภคบริโภคมีแนวโน้มขยายตัว จากบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่เพิ่มวงเงินจาก 300 บาท เป็น 500 บาท เช่นเดียวกับยอดขายรถยนต์มีแนวโน้มขยายตัวจากการเติบโตต่อเนื่องของธุรกิจขนส่งสินค้าในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง แต่ยังคงมีปัจจัยฉุดรั้ง ได้แก่ ภาระหนี้สินของประชาชน และแนวโน้มราคาสินค้าเกษตรในภาคเหนือตอนบนลดลง เช่น ลำไย สับปะรด และกระเทียม เป็นต้น

**เจาะลึกด้านการบริโภคภาคเอกชน (1) : การจัดโปรโมชั่นสูงขึ้น สะท้อนกำลังซื้อที่ยังไม่เข้มแข็ง และจะส่งผลกระทบต่อกำลังซื้อในระยะถัดไป**

- ช่วงที่ผ่านมา ผู้ประกอบการจำหน่ายสินค้าคงทนหลายราย ทั้งในกลุ่มรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และเครื่องจักรกลทางเกษตร ประสบปัญหาหาค่ายกันคือกำลังซื้อภาพรวมไม่เข้มแข็ง โดยเฉพาะในภาคเกษตร
- สถานการณ์ดังกล่าวทำให้มีการจัดโปรโมชั่นส่งเสริมการขายจากทั้งบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ และธุรกิจสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ ได้แก่ ดาวน์น้อย ดอกเบี้ยต่ำ และผ่อนระยะเวลายาวนานขึ้น ซึ่งช่วยให้ธุรกิจตัวแทนจำหน่ายรถยนต์มียอดขายเพิ่มขึ้นในช่วงที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม

ยอดขายส่วนใหญ่มาจากกลุ่มลูกค้านอกภาคเกษตร เช่น ข้าราชการ พนักงานบริษัท และธุรกิจขนส่ง

- ขณะที่ครัวเรือนฐานรากขาดกระแสเงินสดมากขึ้น สะท้อนจากการนำสินค้าคงทนต่างๆ ทั้ง รถยนต์ เครื่องจักรกลการเกษตร มา Refinance หรือ Trade-in มากขึ้น โดยเฉพาะการ Trade-in ที่ครัวเรือนฐานราก จะให้ความสำคัญกับเงินสดที่เหลือจากการดาวน์รถใหม่ เพื่อนำเงินสดที่ได้ไปใช้จ่ายด้านอื่น ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อภาระหนี้สินครัวเรือนฐานรากในระยะถัดไป

**เจาะลึกด้านการบริโภคภาคเอกชน (2) : การใช้จ่ายอุปโภคบริโภคที่เพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นผลจากบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ**

- จากการสอบถามผู้ประกอบการค้าส่งค้าปลีกสินค้าอุปโภคบริโภคในภาคเหนือพบว่า ผู้ใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐส่วนใหญ่เป็นกลุ่มฐานรากที่มีรายได้ต่ำ โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกร ซึ่งมีปัญหารายได้ต่ำ และหนี้สินสูงขึ้นไป
- ผู้ใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐส่วนใหญ่นิยมซื้อสินค้าบริโภคขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ข้าวสาร น้ำมันพืช น้ำปลา และน้ำตาล โดยจะซื้อสินค้าพอตวงเงินที่ได้รับ (ระยะแรกวงเงิน 300 บาท/เดือน ระยะที่สองเมื่อมีการฝึกอบรมทางการจะเพิ่มวงเงินบัตรเป็น 500 บาท/เดือน) โดยเกือบทุกรายซื้อสินค้าในช่วงต้นเดือน (ประมาณวันที่ 1 – 5 ของทุกเดือน)
- จากพฤติกรรมการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐดังกล่าว ส่งผลให้ร้านค้าส่งค้าปลีกขนาดใหญ่ที่เข้าร่วมโครงการรับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ มียอดขายสินค้าสูงขึ้นในระยะแรกที่เข้าร่วมโครงการ อย่างไรก็ตาม เมื่อร้านค้าขนาดเล็กในอำเภอต่างๆ เข้าร่วมโครงการกับภาครัฐ ทำให้ยอดขายสินค้าเริ่มกระจายไปยังร้านค้าขนาดเล็กที่อยู่อำเภอรอบนอก ขณะที่ยอดขายของร้านค้าขนาดใหญ่เริ่มชะลอลง ส่วนร้านค้าทั่วไปที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการมียอดขายลดลง

**การลงทุนภาคเอกชน: เพิ่มขึ้นในบางธุรกิจ ขณะที่ผู้ประกอบการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ชะลอการลงทุน**

ไตรมาส 2 ปี 2561 การลงทุนภาคเอกชนเพิ่มขึ้นในอุตสาหกรรมผลิตเพื่อส่งออก ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิต

ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เเลนส์ และเกษตรแปรรูป มีการนำเข้าเครื่องจักร Automation เพื่อทดแทนแรงงาน ขณะที่หลายธุรกิจชะลอการลงทุน เช่น ธุรกิจค้าส่งค้าปลีกสินค้าอุปโภคบริโภคและสินค้าคงทน ธุรกิจก่อสร้างและรับเหมาก่อสร้างโครงการภาครัฐขนาดใหญ่ เนื่องจากกังวลความไม่แน่นอนของภาวะเศรษฐกิจ รวมถึงความชัดเจนและความต่อเนื่องของนโยบายภาครัฐ ขณะที่ ผู้ประกอบธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ส่วนใหญ่ชะลอการลงทุนใหม่ ธุรกิจโดยรวมยังซบเซา แม้ว่าจะมีความต้องการซื้อบ้านและคอนโดมิเนียมจากชาวจีนจำนวนหนึ่ง

แนวโน้มไตรมาส 3 ปี 2561 ธุรกิจอุตสาหกรรมผลิตเพื่อส่งออกยังมีแผนลงทุนเครื่องจักรเพื่อรองรับสายการผลิตใหม่และทดแทนแรงงานอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ตามทิศทางการขยายตัวของเศรษฐกิจโลก ส่วนธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ มีแนวโน้มลงทุนเฉพาะโครงการที่รองรับความต้องการซื้อคอนโดมิเนียมของชาวจีนเท่านั้น

**เจาะลึกผู้รับเหมาก่อสร้างกับ e-Bidding ของภาครัฐ**

- การบังคับใช้ พ.ร.บ.การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2560 ทำให้ผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างงานของภาครัฐประมูลงานแบบ e-Bidding เกิดการแข่งขันสูงขึ้น ราคาที่ประมูลได้ต่ำกว่าราคากลาง ส่งผลให้ภาครัฐประหยัดงบประมาณได้มากขึ้น
- แต่ในอีกด้านหนึ่ง ผู้ประกอบการที่ประมูลงานได้ย่อมได้รับผลตอบแทนต่ำกว่าเดิม ซึ่งพบว่า ราคาที่ประมูลได้ต่ำกว่าราคากลางระหว่างร้อยละ 10-40 ซึ่งเป็นภาวะที่เสี่ยงต่อการขาดทุน อาจต้องทิ้งงาน และส่งผลเสียหายต่อการก่อสร้างภาครัฐที่ต้องล่าช้าออกไป

**การจ้างงาน ต้นทุนและราคา: การจ้างงานทรงตัว การแข่งขันสูงทำให้ปรับราคาได้ยาก**

ภาพรวมการจ้างงานยังทรงตัว ธุรกิจส่วนใหญ่ไม่รับแรงงานทดแทนพนักงานที่ลาออก ธุรกิจภาคการผลิตส่วนใหญ่มีแนวโน้มลงทุนเครื่องจักรเพื่อทดแทนแรงงานคน (Automation) มากขึ้น สำหรับการปรับขึ้นค่าจ้างแรงงานขึ้นต่ำไม่กระทบกับต้นทุนของธุรกิจมากนัก แต่ประสบ

ปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือหรือทักษะเฉพาะ เช่น วิศวกร พนักงานบัญชี เป็นต้น

**การปรับราคาสินค้าทำได้ยาก** เนื่องจากธุรกิจส่วนใหญ่ประสบภาวะการแข่งขันสูงขึ้น เช่น **ธุรกิจโรงแรมและที่พัก** มีที่พักเปิดใหม่จำนวนมาก แข่งขันกันลดราคา ในขณะที่กำลังซื้อสินค้าโดยรวมยังไม่ดีขึ้น ส่งผลให้ธุรกิจต้องปรับตัว **ธุรกิจจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค** จัด

โปรโมชั่นส่งเสริมการขายเพิ่มขึ้น **ธุรกิจผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์** ลดต้นทุน และพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้สอดคล้องความต้องการ

### Box การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการธุรกิจ SMEs ภาคเหนือ

ปัจจุบันธุรกิจต่างๆ มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและควบคุมต้นทุน ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ ได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ภาคการผลิต ในด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต ปัจจัยผลักดัน อุปสรรคในการนำเทคโนโลยีมาใช้ รวมถึงข้อเสนอแนะที่มีต่อภาครัฐ พบว่า

**ธุรกิจ SMEs ที่ผลิตเพื่อส่งออกเป็นหลัก (export-oriented) และใช้แรงงานเข้มข้น (labor-intensive)** ส่วนใหญ่ต้องการแรงงานมีทักษะ แต่ในหลายธุรกิจยังประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานดังกล่าว ทั้งเกษตรกรแปรรูป อาหาร เสื้อผ้า เซรามิก และหัตถกรรม เนื่องจากลักษณะงานและค่าจ้างไม่สามารถดึงดูดแรงงานกลุ่มนี้ได้ รวมทั้งพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่ไม่นิยมทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

**ภาพรวมธุรกิจ SMEs ยังนำเทคโนโลยีมาใช้น้อย** เพราะยังไม่มั่นใจในการฟื้นตัวของเศรษฐกิจภาคเหนือที่ยังไม่ฟื้นตัวชัดเจน และไม่มั่นใจในความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศที่จะต่อเนื่องเพียงพอ คุ่มค่ากับการลงทุนทางเทคโนโลยีที่ต้องใช้เงินลงทุนค่อนข้างสูง ประกอบกับไม่ต้องการก่อหนี้ จึงเป็นปรากฏการณ์ที่ธุรกิจขนาดกลางมีแนวโน้มที่จะนำเทคโนโลยีมาใช้มากกว่าธุรกิจขนาดเล็ก สำหรับธุรกิจ SMEs ที่ยังไม่ได้นำเทคโนโลยีมาใช้เห็นว่า ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน และ ราคาเครื่องจักรหรือเทคโนโลยีค่อนข้างสูง ประกอบกับ ไม่มั่นใจว่าการลงทุนเครื่องจักรหรือเทคโนโลยีจะช่วยเพิ่มยอดขายได้จริง เนื่องจากการผลิตสินค้าแต่ละรายการมีจำนวนไม่มากนัก รูปแบบสินค้าไม่ซับซ้อน และลักษณะการผลิตไม่สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ได้โดยตรง อาทิ ธุรกิจผลิตภัณฑ์จากกระดาษและผลิตภัณฑ์จากไม้ ซึ่งต้องใช้ทักษะฝีมือของแรงงานเป็นหลัก สำหรับธุรกิจ SMEs ที่นำเทคโนโลยีมาใช้ คือ อุตสาหกรรมอาหารและเกษตรกรแปรรูป นอกจากนี้ ธุรกิจมีแนวโน้มใช้ Software ช่วยด้านการตลาดสินค้าออนไลน์หรือบริหารจัดการธุรกิจเพิ่มขึ้น

ผู้ประกอบการให้ความเห็นว่า **ปัจจัยผลักดัน (Push Factors)** ที่ทำให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต คือ ปัจจัยด้านแรงงาน ทั้งจำนวนและคุณภาพของแรงงานที่ลดลง และค่าจ้างที่ปรับสูงขึ้น นอกจากนี้ ธุรกิจต้องการพัฒนาคุณภาพสินค้าและเพิ่มประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดได้ รวมทั้ง รongรับความต้องการที่เพิ่มขึ้น สำหรับ **ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors)** ให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ คือ เครื่องจักรมีราคาถูกลง ได้รับข้อเสนอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน สถาบันการศึกษาให้ทดลองใช้เครื่องจักรในการผลิต เช่น มีแหล่งข้อมูลเทคโนโลยีในภูมิภาค มีผู้ให้คำปรึกษาด้านเทคนิค มีการผลักดันให้เกิดการรวมกลุ่มของธุรกิจขนาดเล็ก หรือมีการสนับสนุน Platform ของธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ อย่างไรก็ตาม ธุรกิจ SMEs มองว่าการใช้เทคโนโลยีในการผลิตไม่ได้สำคัญที่สุด แต่ปัจจัยสำคัญคือการผลิตสินค้าให้ตรงกับความต้องการ การมีระบบบริหารจัดการที่ดี และแสวงหาตลาดใหม่ๆ